

Liite Bilaga 2

Vastaus Aloitteeseen avustusperiaatteiden päivittämisestä - Röman ym. / Svar på motionen om nya kriterier för beviljande av stöd - Micaela Röman m.fl

Micaela Röman ja 18 muuta valtuutettua jättivät 8.5.2023 aloitteen, jossa ehdotetaan, että Sipoon kunta päivittää kuntalaisille ja yhdistyksille tarkoitetut avustusperiaatteet.

Sipoon kunnan arjen- ja vapaa-ajan valiokunnan myöntämät avustukset

Sipoon kunta myöntää avustuksia sipoolaisille ja Sipoossa toimiville yhdistyksille ja yhteisöille. Avustusten yleiset periaatteet on hyväksytty arjen ja vapaa -ajan valiokunnassa 28.1.2026.

Avustuksia myönnetään liikunta-, kulttuuri- nuorisotoimintaan sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen erikseen. Tämän lisäksi avustusta myönnetään kiinteistöveroon. Vapaa-ajanvaliokunta päättää valtaosasta avustuksista lukuun ottamatta muutamia avustusmuotoja, jotka on delegoitu palvelupäälliköiden päätettäväksi.

Uudistetuissa avustusperiaatteissa edellytetään kunnalta ja avustusten saajilta entistäkin enemmän yhteistyötä, avoimuutta, toiminnan läpinäkyvyyttä, oikeudenmukaisuutta ja yhdenvertaisuutta.

Avustettavan toiminnan tai kohteen tulee täyttää kunnan yleiset avustusperiaatteet, jotka korostavat terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä, yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien toteutumista sekä kuntalaisten aktiivisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamista.

Toiminnan tulee osaltaan edistää sekä viihtyisän että turvallisen elin- ja harrastusympäristön muodostumista. Lisäksi sen tulee tukea yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja saavutettavuuden toteutumista. Avustettavan toiminnan on mahdollistettava osallistuminen fyysisesti ja psyykkisesti turvallisessa ympäristössä sekä vahvistettava kunnassa asuvien henkilöiden valmiuksia merkitykselliseen ja hyvinvointia edistävään elämään.

Toiminnan tulee myös edistää ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää toimintatapaa huomioiden sen ympäristövaikutukset ja pitkäjänteinen vaikuttavuus. Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että toimija noudattaa lainmukaisia tietoturva- ja tietosuojavelvoitteita sekä huolehtii henkilötietojen asianmukaisesta käsittelystä voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Avustusta saavien toimijoiden edellytetään sitoutuvan Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksien sopimukseen sekä sen periaatteiden noudattamiseen kaikessa toiminnassa.

Sipoon kunta edellyttää uusien yleisperiaatteiden mukaan, että lasten ja nuorten toimintaan avustusta saavat tahot ovat suorittaneet kunnan ilmoittaman, maksuttoman verkkokurssin

lasten ja nuorten turvallisesta harrastamisesta. Tämä on osa Sipoon kunnan lasten ja nuorten hyvinvointihaasteita ennaltaehkäisevää toimintaa ja Planet Youth -toimintaa.

Avustuksen saamisen edellytyksenä on, että vähintään yksi henkilö per avustusta saanut taho on suorittanut kunnan ilmoittaman verkkokurssin. Kurssi tulee olla suoritettuna avustushakemuksen jättämiseen mennessä. Avustushakemuksen liitteeksi tulee lisätä todistus verkkokurssin suorittamisesta. Ilmaisen verkkokurssin suorittaminen kestää noin tunnin.

Lisäksi Sipoon kunta suosittelee, että kaikki lasten ja nuorten harrastustoimintaa järjestöissä ja urheiluseuroissa ohjaavat suorittaisivat verkkokurssin ja että ohjaajien suorittamat kurssit raportoitaisiin toimintakertomuksissa.

Vuonna 2026 suoritettavan verkkokurssin vaihtoehtoina ovat Olympiakomitean "Vastuullinen valmentaja" -kurssi TAI Mieli ry:n "Nuori mieli harrastuksessa" -verkkokurssi. Molemmat kurssit ovat saatavilla suomeksi ja ruotsiksi. Olympiakomitean verkkokurssin voi suorittaa myös englanniksi. Olympiakomitean verkkokurssia varten käyttäjän tulee kirjautua Olympiakomitean oppimisareenaan.

Avustusten päivitystyössä on tarkasteltu myös, mitä tapahtuu, jos kriteereitä ei noudateta. Ensisijainen toimenpide on keskustelu seuran tai yhdistyksen kanssa, mutta jatkuvista rikkomuksista voi seurata muita toimenpiteitä. Sipoon kunnan näkemyksen mukaan yhteistyötä seurojen ja järjestöjen kanssa ei lähtökohtaisesti tule tehdä rankaisemalla.

Avustusten yleisperiaate mahdollistaa avustusten käytön valvonnan ja avustuksen takaisinperinnän, jos avustusta ei ole käytetty avustusehtojen tai -päästösten mukaisesti. Kunnan tilintarkastajille ja sisäiselle valvonnalle on varattava mahdollisuus tarkastaa avustuksensaajan hallinto ja kirjaus. Mikäli avustusta ei ole käytetty avustusehtojen tai avustuspäästösten mukaisesti, voidaan avustus periä takaisin tai keskeyttää maksatus. Mikäli selvityksessä ilmenee, että avustuksensaaja on olennaisesti rikkonut yleisiä periaatteita, asia viedään vastaavan toimielimen päätettäväksi ja avustus voidaan periä takaisin tai keskeyttää maksatus. Järjestöille ja yhdistyksille tulee antaa mahdollisuus korjata ongelmat ennen avustusten takaisinperintää, sillä takaisinperintä voi osua harrastusurheilijoihin mahdollisuuksiin harrastaa.

Kunnan velvollisuus edistää liikuntaa

Yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle:

- järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen
- tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta; sekä
- rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Edellä tarkoitettujen tehtävien toteuttamiseen kunnassa tulee tapahtua eri toimialojen yhteistyönä sekä kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä sekä

huolehtimalla tarvittaessa muista paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivista toimintamuodoista.

Kunta edistää liikuntaa monipuolisesti myös muilla tavoin kuin myöntämällä kohde- ja toiminta-avustuksia. Tavoitteena on turvata kaikille kuntalaisille yhdenvertaiset mahdollisuudet harrastaa liikuntaa ja ylläpitää hyvinvointia iästä tai erityistarpeista huolimatta. Liikuntaryhmiä ja Sipoon opiston kursseja suunniteltaessa pyrimme aina vastaamaan kuntalaisten toiveisiin ja esiin nousseisiin tarpeisiin.

Kunta järjestää yhteistyössä Sipoon opiston kanssa uimakouluja sekä eri ikä- ja kohderyhmille suunnattuja liikuntaryhmiä. Keväällä käynnistyvät maksuton liikuntaryhmä erityistä tukea tarvitseville nuorille ja aikuisille sekä erityisuintikoulu nuorille. Senioreille on tarjolla omia liikuntaryhmiä, erikseen varattuja kuntosalivuoroja ja vesijumppaa. Lapsille ja nuorille löytyy opiston erilaisia liikuntaryhmiä, pienimmille lapsille Liikuntamaa kerran kuukaudessa ja Hobari-toiminta mahdollistaa koulupäivän yhteydessä maksuttoman harrastuksen kouluikäisille lapsille ja nuorille. Loma-aikoina kunta tarjoaa lisäksi uimakouluja sekä muuta liikunnallista ohjelmaa, joka tukee lasten ja nuorten hyvinvointia ja aktiivista arkea.

Kunnan tulee kuulla asukkaitaan liikuntaa koskevissa keskeisissä päätöksissä osana kuntalain (365/1995) 27 §:ssä säädettyä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Kunnan tulee arvioida asukaattensa liikunta-aktiivisuutta osana terveydenhuoltolain (1326/2010) 12 §:ssä tarkoitettua terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä.

Sipoon kunnan liikunta-avustukset

Sipoon kunnassa liikuntatoiminnan tukemiseen myönnetään vuosittain avustuksia ja stipendejä. Avustusta myönnetään ensisijaisesti rekisteröidyille urheilu- ja liikuntayhdistyksille, joiden kotipaikkana on Sipoo ja jotka kuuluvat jäsenenä valtakunnalliseen liikuntajärjestöön.

Kohdeavustuksia voidaan myöntää myös muille liikuntatoimintaa järjestäville sipoolaisille yhdistyksille. Avustusta voidaan myöntää myös henkilökohtaisena avustuksena, kuten stipendinä (menestyneiden urheilijoiden palkitseminen).

Kunnassa toimivat seurat ja yhdistykset voivat hakea liikuntatoimintaansa seuraavia avustuksia:

Yleinen toiminta-avustus sekä kohdeavustukset seuraavin tarkoituksin:

- Liikuntatuki (vähävaraisten perheiden 7–17-vuotiaiden lasten ja nuorten tukemiseen)
- säännölliseen alle 18-vuotiaille tarkoitettuun ohjattuun toimintaan
- toimitsija-, valmentaja- ja ohjaajakoulutukseen
- liikuntapaikkojen kunnossapitoon
- liikuntapaikkojen- ja alueiden vuokriin

- liikuntapaikkojen rakentamiseen ja suunnistuskarttojen valmistamiseen
- liikuntapaikkojen kiinteistöveroavustus

Liikunta-avustusten yleiset ehdot ja arviointikriteerit ovat:

- Avustettavan toiminnan tulee kohdistua Sipoon kunnan asukkaisiin.
- Avustuksia ei myönnetä yhdistyksille edelleen jaettaviksi.
- Avustuksia myönnettäessä kiinnitetään huomiota seuraaviin seikkoihin:
 - yhdistyksen avustuksen tarve (perustoiminta sekä kertaluonteiset tapahtumat esim. arvokisojen järjestäminen)
 - toiminnan määrä
 - toiminnan laatu
 - toiminnan yhteiskunnallinen merkitys
 - avustettavan toiminnan tulee olla urheilu- tai liikuntatoimintaa.

Liikuntatuella tuetaan vähävaraisten perheiden lasten tai nuorten liikunnan perustoimintaa. Perustoimintaa on lasten tai nuorten viikoittainen harrastaminen seuran/yhdistyksen ohjatussa liikuntatoiminnassa. Avustuksen tarkoituksena on auttaa vähävaraisia perheitä kattamaan 7–17-vuotiaiden lasten ja nuorten liikuntaharrastuksen kustannuksia.

Tämä edistää sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja tasa-arvoa, sillä se mahdollistaa kaikille lapsille ja nuorille osallistumisen liikuntaan riippumatta perheen taloudellisesta tilanteesta. Tämä sisältää tarkistuksen, alittaako perheen toimeentulo pienituloisuusrajan, sekä muiden äkillisten taloudellista toimeentuloa heikentävien tekijöiden, kuten työttömyyden, sairauden tai perheenjäsenen kuoleman, huomioon ottamisen. Tällainen tuki voi auttaa perheitä selviytymään vaikeista ajoista ilman, että lasten ja nuorten tarvitsee keskeyttää hyvinvointiaan edistäviä aktiviteetteja.

Lisäksi avustus voi ehkäistä nuorten syrjäytymistä, sillä se mahdollistaa heidän aktiivisen osallistumisensa yhteiskunnalliseen toimintaan ja vertaisryhmien kanssa vuorovaikutukseen, mikä on tärkeää heidän sosiaalisen identiteettinsä ja itsetuntonsa kehittymiselle. Näin ollen kohdeavustukset eivät ainoastaan tue yksittäisiä perheitä vaan edistävät laajemmin sosiaalista kestävyyttä kunnassa.

Sipoon kunnan myöntämien avustusten periaatteena on, että toiminnan tulee kohdistua Sipoon kunnan asukkaisiin ja että liikuntatukea voivat hakea vain Sipoossa toimivat seurat ja yhdistykset. Liikuntatuki on tarkoitettu vähävaraisten perheiden 7–17-vuotiaiden lasten ja nuorten harrastamisen tukemiseen.

Tämä tarkoittaa, että kunta ei voi myöntää tukea sipoolaiselle lapselle tai nuorelle, joka harrastaa toisessa kunnassa toimivassa seurassa. Sipoolainen lapsi tai nuori, jonka harrastus järjestetään kunnan ulkopuolisessa seurassa, voi kuitenkin hakea tukea oman lajinsa harrastamiseen muualta, esimerkiksi hyvinvointialueelta, erilaisilta rahoitus- ja

hyväntekeväisyysyhdistyksiltä tai lajiliitoilta. Myös oma harrastusseura voi mahdollisuuksiensa mukaan tukea vähävaraisia lapsia ja nuoria harrastuksen jatkamisessa.

Sipoolainen seura tai yhdistys, joka tarjoaa harrastuksen tai liikuntamuodon, jota ei ole mahdollista harrastaa Sipoossa, voi hakea toiminnalleen vuokra-avustusta. Avustuksessa huomioidaan säännölliseen alle 18-vuotiaiden lasten ja nuorten harjoitus- tai kilpailutoimintaan johtuvat liikuntatilavuokrat.

Tuen tarkoituksena on mahdollistaa sipoolaisille laajempi harrastustarjonta ja tukea sellaisia lajeja ja toimintamuotoja, joita kunnassa ei muutoin ole saatavilla. Vuokra-avustusta voidaan myöntää vain alle 18-vuotiaiden säännölliseen toimintaan.

Kohdeavustuksilla tuetaan myös koulutusavustuksia, johon kuuluu mm. tuomari, kilpailujohtajakoulutuksia). Ohjaajat, valmentajat ja toimitsijat voivat myös saada viestintäkoulutusta. Viestintä on yksi tärkeimmistä kehittämiskohteista ihmisten saavuttamiseksi.

Seurojen, yhdistysten ja kuntalaisten näkemys Sipoon liikuntatoimintaan (toteutettu osana liikuntapalvelusuunnitelmaa)

Liikuntapalvelusuunnitelman päivittämisessä seuroja, yhdistyksiä ja kuntalaisia (erityisesti lapsia ja nuoria) kuultiin laajasti. Asukaskyselyn tuloksissa ja ryhmähaastatteluissa nähtiin liikuntaseurojen aktiivisuus olevan yksi Sipoon vahvuuksista. Ryhmäkeskustelussa nähtiin kuitenkin haasteena löytää vapaaehtoisia ohjaajia seuroihin. Monipuolinen liikuntatarjonta ja aktiivinen seurayhteistyö nähdään liikuntapalvelusuunnitelmassa olevan tärkeä osa liikunnan ja tasa-arvon edistämistä.

Kuntien velvollisuus edistää kulttuuritoimintaa

Kunnan tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa. Tämän tehtävän toteuttamiseksi kunnan tulee:

- edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä;
- luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle;
- edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa;
- tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen;
- edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa;
- edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa;
- edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Kunnan tulee em. tehtäviä ja niihin liittyviä palveluita järjestäessään ottaa huomioon paikalliset olosuhteet ja voimavarat sekä eri väestöryhmien tarpeet.

Kunnan asukkailla tulee olla mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa kunnan kulttuuritoimintaan ja sitä koskevan päätöksenteon valmisteluun. Kuntien kulttuuritoiminnan järjestämisessä on huolehdittava, että kaksikielisessä kunnassa otetaan huomioon molempien kieliryhmien tarpeet samanlaisten perusteiden mukaan.

Kulttuurialan eettiset ohjeet

Valtakunnallisten taiteilijajärjestöjen yhteistyöjärjestö Forum Artis on saanut valmiiksi taide- ja kulttuurialaa koskevat eettiset ohjeet. Niitä on soviteltu käyttää uudistuneissa kulttuuriavustusten myöntämisperusteissa.

Kunnan velvollisuus toteuttaa nuorisotyötä

Nuorisotyö ja -politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Nuorisotyön tavoitteena on

- edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa;
- tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista;
- tukea nuorten harrastamista ja toimintaa kansalaisyhteiskunnassa;
- edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä oikeuksien toteutumista;
- sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtina ovat:

- yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys;
- kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen;
- monialainen yhteistyö.

Toteuttaessaan tavoitteita ja lähtökohtia kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa.

Kunnan tulee tehtävää hoitaessaan olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.

Nuorisotyön eettiset ohjeet

Suomen nuorisoalan kattojärjestö Allianssi on laatinut nuorten parissa työskenteleville eettiset ohjeet. Vaikka ohjeet on määritelty ammattimaiseen nuorisotyöhön, niiden noudattamista voidaan edellyttää nuorten parissa työskenteleviltä kolmannen sektorin toimijoilta. Nuorisotyön ammattieettiset ohjeet ilmaisevat asennetta, vastuuta ja suhtautumistapaa työhön. Niiden tehtävänä on kertoa työn tarkoituksesta ja toimintatavoista sekä antaa perustaa pohdinnalle oikeasta ja väärästä. Ohjeistusta voidaan

soveltaen noudattaa kolmannen sektorin toiminnassa, ja siksi niitä voidaan hyödyntää myös avustuksien myöntämisperiaatteissa.

Planet youth-toiminta ja seurayhteistyö

Planet youth -mallissa korostuu tiivis yhteistyö seurojen ja yhdistysten kanssa. Tämän yhteistyön tavoitteena on nuorten hyvinvoinnin edistäminen yhteisöllisesti. Seuroilla ja yhdistyksillä on merkittävä rooli lasten ja nuorten hyvinvoinnissa esim. tarjoamalla nuorille erilaisia aktiviteetteja ja ohjelmia, jotka täyttävät vapaa-ajan positiivisilla sisällöillä. Samalla yhdistykset jakavat resursseja ja osaamistaan koulujen ja kuntien kanssa, mikä mahdollistaa monipuolisten palveluiden tarjoamisen nuorille.

Tiivistämällä yhteistyötä mm. seurojen ja yhdistysten kanssa Planet Youth-mallin mukaisesti, luo mahdollisuudet edistää hyvinvointia yhdessä seurojen ja yhdistysten kanssa. Seurojen ja yhdistysten asiantuntemuksen avulla luodaan tehokkaita ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ja arvioidaan olemassa olevien ohjelmien tehoa. Planet Youth pyrkii rakentamaan yhtenäisen ja tukevan ympäristön, jossa nuorilla on hyvät mahdollisuudet kasvaa ja kehittyä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustukset

Uutena avustusmuotona Sipoossa jaetaan 2026 ensimmäistä kertaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustukset.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustuksia myönnetään järjestöille ja yhteisöille sipoolaisten hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta tukevaan toimintaan. Avustukset tukevat järjestöjen toimintaa sekä vahvistavat kunnan ja järjestöjen yhteistyötä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämässä.

Avustukset ovat kohdeavustuksia, joita myönnetään tiettyyn tarkoitukseen. Avustuksia myönnetään kunnan hyvinvointityön painopisteiden mukaiseen toimintaan.

Vuonna 2026 avustuksia myönnetään seuraavien painopisteiden mukaiseen toimintaan:

- Yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen
- Terveellisten elintapojen vahvistaminen
- Arjen turvallisuuden edistäminen.

Vuonna 2026 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen avustuksia myönnetään 10 000 euroa. Avustussumma voidaan joko myöntää yhdelle hakijalle tai jakaa se useamman hakijan kesken.